

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
33

RYNEK DROBIU I JAJ

stan i perspektywy

ISSN 1231-255X

**ANALIZY
RYNKOWE**

MAJ 2008

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– **PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *Tadeusz Chrościcki*
- II. Mięso drobiowe
 1. Podaż – *G. Dybowski*
 2. Przetwórstwo – *M. Kobuszyńska*
 3. Handel zagraniczny – *D. Rycombel*
 4. Popyt – *K. Świetlik*
- III. Jaja spożywcze
 1. Podaż – *G. Dybowski*
 2. Przetwórstwo – *M. Kobuszyńska*
 3. Handel zagraniczny – *D. Rycombel*
 4. Popyt – *K. Świetlik*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0-prefiks-22) 827-36-64

AUTORZY:

dr Grzegorz Dybowski

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-743

mgr Mira Kobuszyńska

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-630

mgr inż. Danuta Rycombel

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-616

dr Krystyna Świetlik

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-707

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 29.04.2008 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Iwona Szczepaniak,
Roman Urban (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w październiku 2008 r.

W 2007 roku produkcja mięsa drobiowego wyniosła ok. 1115 tys. ton i była o 7,5% większa niż przed rokiem. Przyczyną przyspieszenia dynamiki wzrostu produkcji był szybko rosnący eksport. Osiągnął on poziom ok. 260 tys. ton, tzn. o 20% wyższy niż w 2006 roku. Równocześnie jest to poziom ponad 2,5-krotnie wyższy niż przed akcesją do UE. W 2007 roku eksport drobiu stanowił już 23% jego produkcji. Oznacza to duże uzależnienie sektora od sprzedaży zagranicznej, która ma podstawowe znaczenie nie tylko dla zaspododarowania podaży, ale także dla rentowności produkcji drobiarskiej. Wiąże się to z wysokim poziomem cen na rynku unijnym, na którym głównie lokowany jest polski wywóz drobiu.

Krajowe zużycie mięsa drobiowego zwiększyło się w 2007 roku. Jednak realizacja tego większego popytu dokonała się poza podstawowymi kanałami handlu detalicznego. Znalazło to również odzwierciedlenie w przyroście produkcji poza skupowej. Już trzeci rok z rzędu znacząco, bo o 52% wzrosły obroty wolnorynkowe. Zwiększyło się też samozaopatrzenie. Natomiast dostawy do sieci handlowych ponownie się obniżyły, w 2007 roku o 1,5%.

Rosnący eksport, pochłaniający dużą część przyrostu podaży mięsa drobiowego, przyczynił się do wzrostu cen oraz znaczącej poprawy koniunktury na rynku drobiarskim w 2007 roku. To z kolei wywołało przyspieszenie wzrostu produkcji, szczególnie w drugim półroczu. Branża ocenia rok 2007 jako dobry, mimo drożących pasz. Pogorszenie koniunktury w końcu roku, związane z wykryciem w stadach produkcyjnych wirusa ptasiej grypy, nie zmienia zasadniczo tej oceny. Drogie pasze, nie licząc spadku cen skupu w końcu roku, były rekompensowane wzrostem cen żywności drobiowego.

Tak silne proeksportowe nastawienie sektora drobiarskiego powoduje, że staje się on coraz bardziej wrażliwy zarówno na zmiany warunków lokowania towaru na rynkach zbytu, jak i na rosnący poziom kursu walutowego. Stale

umacniający się złoty zaczyna redukować opłacalność eksportu i staje się zagrożeniem dla dalszej ekspansji eksportowej, bez której rozwój branży drobiarskiej będzie bardzo trudny. Tym bardziej, jeśli zbiega się to ze wzrostem kosztów produkcji wynikającym nie tylko z rosnących cen zbóż i pasz, ale także z coraz wyższych kosztów energii i paliw.

W 2008 roku prognozujemy więc spowolnienie dynamiki wzrostu eksportu, a co za tym idzie, stabilny wzrost produkcji drobiu. Ukształtuje się ona prawdopodobnie na poziomie ok. 1180 tys. ton, tj. o 6% wyższym od ubiegłorocznego. Eksport wzrośnie o 7%, a więc w tempie trzykrotnie wolniejszym niż w 2007 roku, i wyniesie ok. 277 tys. ton. Zużycie krajowe może być o 3-4% większe niż w roku poprzednim.

Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego była w 2007 roku tylko o 1,5% większa niż przed rokiem, a produkcja podstawowych przetworów drobiowych, zbliżona do stanu z roku poprzedniego. Ceny zbytu w zakładach drobiarskich wykazywały silny wzrost (z wyjątkiem grudnia). Jednocześnie jednak charakteryzowały się znaczną wahliwością w okresach krótkich. Mimo wzrostowej tendencji cen sprzedaży, Polska pozostaje jednym z najtańszych producentów drobiu w UE. W 2007 roku średni poziom ceny polskiej stanowił ok. 70% przeciętnej ceny unijnej.

Dobra koniunktura na rynku drobiu znalazła odzwierciedlenie w dobrych wynikach finansowych firm drobiarskich. W 2007 roku były one najlepsze od początku lat dziewięćdziesiątych. Rentowność netto ukształtowała się na poziomie 2,03%. Przychody ze sprzedaży zwiększyły się o 30%. Wpływy z eksportu stanowiły prawie 20% przychodów firm i były o 44% wyższe niż przed rokiem. Obniżył się natomiast poziom inwestowania. Poprawie uległa rentowność operacyjna, a zdolność do regulowania bieżących zobowiązań, choć niska, została zachowana na bezpiecznym poziomie.

Korzystne wyniki osiągnięto też w handlu zagranicznym drobiem. Dodatnie saldo obrotów przekroczyło w 2007 roku 0,5 mld euro i było o 47% wyższe niż w roku poprzednim. Wynikało to m.in. ze wzrostu cen na rynku unijnym, gdzie miał miejsce szybszy wzrost spożycia niż produkcji drobiu. W krajach Wspólnoty Polska lokuje ponad 90% całkowitej sprzedaży zagranicznej produktów drobiarskich.

W 2007 roku znacząco wzrosły ceny detaliczne drobiu. Mięso drobiowe podrożało w relacji do pozostałych nośników białka zwierzęcego. Decydował o tym głównie wzrost cen kurcząt. Drożący drób przyczynił się do wyhamowania występującej w latach poprzednich wzrostowej tendencji spożycia. W 2007 roku konsumpcja mięsa drobiowego była zbliżona do poziomu sprzed roku, podobnie jak jej udział w całkowitym spożyciu mięsa. Według badań budżetów gospodarstw domowych konsumpcja mięsa drobiowego obniżyła się w 2007 roku o 5%, natomiast spożycie wędlin drobiowych nie zmieniło się.

Oceniamy, że średnie ceny detaliczne mięsa drobiowego mogą być w 2008 roku o 5-6% wyższe niż w 2007 roku. Jednak przewidywany wzrost cen wieprzowiny w drugim półroczu 2008 roku będzie hamować spadek popytu na drób.

Silny, bo 60-procentowy wzrost eksportu jaj był czynnikiem, który pobudził przyrost ich produkcji w 2007 roku. Według wstępnych szacunków, osiągnęła ona poziom ok. 560 tys. ton i była o 2,5% większa niż w dwóch poprzednich latach. Rosnący eksport, który stanowi już 18% produkcji jaj i 23% ich krajowego zużycia, jest jedynym czynnikiem podtrzymującym wysoki poziom produkcji. Konsumpcja krajowa ponownie obniżyła się w 2007 roku w relacji do roku poprzedniego. Eksport decyduje też o poziomie cen na rynku krajowym i opłacalności produkcji jaj.

W 2007 roku również rynek jaj charakteryzował się dobrą koniunkturą, mimo drożących zbóż i pasz. Silny wzrost cen jaj na rynku unijnym

sprzyjał ich wywozowi z Polski do innych krajów Wspólnoty. Dobra koniunktura może skutkować dużymi wstawieniami piskląt niosek do odchowu, tworząc potencjał dla wzrostu produkcji w 2008 roku. Jednak drożące pasze, mocny złoty i rosnąca inflacja będą czynnikami hamującymi dalszy rozwój produkcji i eksportu. Przewidujemy, że w 2008 roku produkcja zwiększy się o 2% a eksport o 13%, a więc wolniej niż w roku poprzednim.

Po spadku w 2006 roku, w roku 2007 produkcja przetworów z jaj wykazywała ponownie wzrost. Było to również związane z rosnącym popytem zagranicznym. Ożywienie

nastąpiło szczególnie w drugim półroczu, czego efektem był 46-procentowy wzrost cen skupu jaj do przetwórstwa.

Dodatknie saldo obrotów handlu zagranicznego jajami i ich przetworami wzrosło w 2007 roku do 83 mln euro, tj. o 86%. W 2008 roku przewiduje się dalszą poprawę tego salda o ok. 10%. Rynek jaj w UE jest znacznie bardziej ustabilizowany niż mięsa drobiowego. Przewiduje się, że ich produkcja w 2008 roku będzie zbliżona do ubiegłorocznej, a spożycie może być nieco wyższe jedynie w nowych państwach członkowskich. Prawdopodobny jest więc spadek cen na unijnym rynku jaj.

W 2007 roku średnie ceny detaliczne jaj wzrosły o 5%, tj. w tempie zbliżonym do wzrostu cen produktów mięsnych i mlecznych. Kontynuowany był spadek konsumpcji jaj obserwowany już w 2006 roku. W 2007 roku średnie spożycie wyniosło 210 jaj na mieszkańca i było o 2% mniejsze niż przed rokiem. Według badań budżetów gospodarstw domowych, spożycie jaj obniżyło się o 3,6%. Przewiduje się, że w 2008 roku jaja będą nadal drożały. Jednak szybciej rosnące ceny produktów mięsnych mogą działać stabilizująco na popyt na jaja.

SUMMARY

In 2007 poultry production in Poland totalled 7,5% down on 2006 at 1115 thousand tons. Growing export was the main factor driving up the dynamics of poultry production. Poultry export amounted to 260 thousand tons, i. e. 20% up on the previous year. At the same time the level of export is 2,5 times as much as prior the accession to the EU. In 2007 exports accounted for bulk 23% of total poultry production. This means a strong dependency of the sector on foreign sales, which is of crucial importance as regards the utilisation of surpluses but also assures profitability of poultry production. This reflects a high price level on the EU market where most of Polish export is located.

The domestic use of poultry meat in 2007 increased, however a growth in demand was reported only outside of the basic marketing channels of the retail trade. It was mirrored with a growth of not traded production. Free market sales considerably (by 52%) increased for the third year in row. A growth was observed also in the case of self-provision. On the other hand the deliveries to trading network once again declined by 1,5%.

Bulk exports absorbing considerable share of poultry supply increment led to an increase in price and a significant improvement in the situation on the market in 2007. Good prosperity resulted in an increase in poultry production, particularly in the second half of the year. Despite rising feed prices, some deterioration of the prosperity at the end of the year and a detection of bird flu virus the market players assessed the year 2007 as a good one. Expensive feeds along with a drop in producer prices were compensated with growing factory prices.

Such export-oriented strategy makes the poultry sector very sensitive to changing conditions on the destination markets as well as to growing value of Domestic currency. Appreciating Polish zloty erodes the profitability of exports and thus creates a serious threat for further

development of the poultry sector. The impact of appreciating currency on the poultry sector overlaps with growing production costs resulting from rising prices of cereals and energy carriers such as fuel and electricity.

Therefore the growth rate of exports in 2008 is expected to decline while a stable growth is forecast in poultry production, which would total 1180 thousand tons, i. e.: 6% up on 2007. Poultry exports would rise by 7% to 277 thousand tons. Domestic use is to increase by 3-4%.

Industrial production of poultry meat in 2007 was 1,5% up on 2006 while the production of basic poultry products reminded unchanged. Factory prices showed a strong increase (except of December) and were very volatile in short periods. Despite a growth tendency in factory prices Poland still remains one of the cheapest poultry producers in the EU. In 2007 average Polish factory price accounted for 70% of relevant price in the EU.

Reasonable situation on the poultry market was reflected in exceptional performance of poultry processors. In 2007 financial standing and economic performance of the poultry sector was the best since the beginning of the 90's. The profitability at net level reached 2,03%. The revenue on sales increased by 30%, while the revenue on exports increased by 44%. The revenue on exports accounted for 20% of the total revenue. On the other hand a decline was reported in the case of investments. The ability to cover current liabilities although low still reminded at a safe level.

The results of foreign trade in poultry were also favourable. The surplus exceeded in 2007 EUR 0,5 billion and was 47% up on 2006. The increase resulted mainly from an increase in the prices on the EU market where the demand was in excess of the supply. The EU accounts for almost 90% of Polish poultry export.

Poultry prices in Poland at the retail level in 2007 were also subject to a considerable increase. Poultry meat prices increased versus the prices of other products containing animal proteins. It resulted mainly from growing prices of chickens. Growing prices hampered observed in recent years an upward trend in consumption. In 2007 the consumption of poultry meat reminded close to the level observed in 2006 so did the share of poultry in overall consumption of meat. According to the household budgeted survey the consumption of poultry meat in 2007 declined by 5% while the consumption of poultry cured meat reminded unchanged.

Average level of retail prices in 2008 is expected to increase by some 5-6% as compared to 2007. However forecast for the second half of the year increased in the prices of pork would hamper the decline in demand for poultry.

A considerable (by 60%) increase in exports of shell eggs triggered the increase in their production. According to preliminary estimates shell egg production in 2007 totalled 2,5% up on 2006 and 2005 at 560 thousand tons. Growing exports already account for 18% of domestic production and 23% of domestic use. Foreign sales are the only factor driving shell egg production up. The domestic consumption in 2007 declined once again. The export is a key factor setting domestic prices and thus the profitability of shell egg production.

Despite growing prices of cereals and feedstuffs the situation on the shell egg market in 2007 was fairly good. A strong increase in shell egg prices on the EU market supported Polish exports to other member countries. Reasonable situation on the market is likely to trigger a consequent rise in production in 2008. However growing prices of feedstuffs along with strong domestic currency and inflation would hamper further growth of production and exports. In 2008 shell eggs production is forecast to increase by 2% and exports by 13%, i. e. at slower rate than in the previous year.

Following a decline in 2006 the production of egg products in 2007 increased again. The increase reflected growing foreign demand, particularly in the second half of the year. In effect the producer surplus of foreign trade in shell eggs and egg products in 2007 increased by 86% to EUR 83 million. A further improvement in the surplus (by some 10%) is expected in 2008. The EU market of shell eggs in the EU is much more stable

the market of poultry meat. Shell egg production is forecast close to the level reported in 2007, while the consumption is to increase only in the new member states. So there is a possibility of downward shift in shell egg prices in the EU.

Retail prices of shell eggs in 2007 increased by 5%, i. e. at a similar rate to meat and dairy products. Egg consumption has been

declining since 2006. In 2007 per capita egg totalled 2% down at 210 pieces. According to the household budget survey, shell egg consumption declined by 3,6%. Shell egg prices in 2008 are expected to increase further. However the prices of meat products would grow faster than the prices of shell eggs which could have a stabilising effect on the demand.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek cukru (33) • maj 2008,
2. Rynek mięsa (34) • czerwiec 2008,
3. Rynek zbóż (34) • czerwiec 2008,
4. Rynek rzepaku (33) • czerwiec 2008,
5. Rynek owoców i warzyw (32) • czerwiec 2008,
6. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (34) • wrzesień 2008,
7. Rynek pasz (24) • wrzesień 2008,
8. Rynek drobiu i jaj (34) • październik 2008,
9. Rynek mleka (35) • październik 2008,
10. Rynek ziemniaka (34) • październik 2008,
11. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (28) • grudzień 2008,
12. Rynek ziemi rolniczej (11) • grudzień 2008,
13. Popyt na żywność (9) • grudzień 2008,
14. Rynek ryb (10) • grudzień 2008.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2008 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-685, faks: 50-54-636
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
